

MOMENTE ALE RECEPTĂRII

CZU 821.135.1(478)-4=135.1

O POVESTE DESPRE POVESTEA MIGRAȚIEI

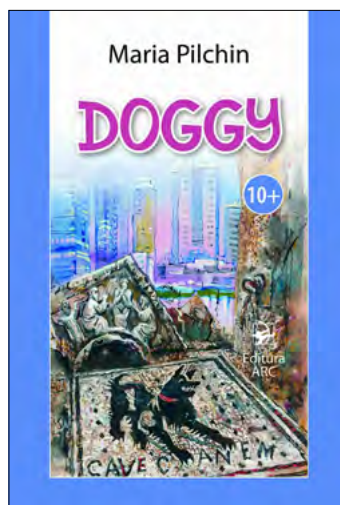
*Sanda DAMIAN,
elevă în clasa a XI-a, LTE, cititoarea Bibliotecii „Ovidius”*

Familia, școala, profesorii și primele prietenii legate încă de pe băncile școlii sunt pilonii fundamentali pentru creșterea și dezvoltarea armonioasă a fiecărui copil. Prin intermediul acestor relații, copilul învață să devină independent, explorând lumea înconjurătoare și adaptându-se la diverse moduri de comunicare cu semenii săi.

Însă, ce ne facem dacă părinții distrug (aparent, fără intenție) tot ce e mai frumos în jurul propriului lor copil, punându-și interesele personale mai presus de orice, lipsindu-l de dragoste, comunicare, sfaturi părintești? Și care este rolul cadrului didactic în ceea ce înseamnă combaterea stresului cumulativ (la copii), astfel încât școala și profesorii să devină un mediu sigur de externalizare a emoțiilor pentru el?

Un caz ilustrativ, în acest sens, este abandonul parental și emoțional al lui Andrei Mătășaru, personajul principal din nuvela *Doggy* de Maria Pilchin. Prin această „umanizare a literaturii și scrisului”, autoarea reușește să dezvăluie modul în care un băiat de doar 10 ani se transformă încet, dar sigur, în „Spiderman-ul din visurile sale” – atât pentru cei din jurul său, cât și pentru propria persoană.

Încă din primele pagini ale cărții, putem observa antagonismul periculos din capul unui copil prea mic pentru a conștientiza lumea exterioară adultă: „Mama e o tearfă/tata e Spiderman”. Băiatul e supus unui joc de emoții anxios, indus de propria lui bunică, care, cu siguranță, nu conștientizează impactul frazei date asupra tânărului deja trecut

prin mult prea multe, chiar în pragul vârstei de formare, după divorțul părinților și emigrarea mamei „la Italia”.

În același timp, Andrei rămâne cu un sentiment de inferioritate adâncit de expresia „Noi nu avem!”, pe care o aude încă de mic, de la mătușa sa, tulburându-i-se astfel și mai mult echilibrul emoțional. „Am învățat demult să tac și să vorbesc în gând. Acolo vorbele se înghesuiau și se amestecau precum făina la moara din sat. Măcinam gânduri”. La prima vedere, aceasta pare o simplă frază, care trece prin mintea băiatului și căreia am putea să nu-i acordăm atenție. În cadrul unei analize mai atente a acesteia însă, ne putem da seama că este un evident semn al unei depresii profunde, care este reprimată din teama de a provoca un disconfort pentru toată lumea, mai ales pentru cea care îl crește.

De parcă toate acestea nu i-ar fi fost de ajuns, micul Andrei își pierde în curând și ultima fărâmbă de speranță, atunci când înțelege că Doamna, singura în care are putere să mai creadă, nu este ceea ce pare a fi: „Din prima zi, m-a pus în ultima bancă și nu m-a mai scos de acolo. Stau aici ca la închisoare. Aici stau neobrăzații, așa bodogănește ea”. Într-un mod deschis, mai mult sau mai puțin întâmplător, învățătoarea, care ar fi trebuit să-i devină o a doua mamă (mai ales în lipsa părinților), ajunge să participe, activ și sigur, la denigrarea micului suflet și așa destul de rănit, în loc să-l ajute și să-l încurajeze. Copilul ajunge, așadar, să-și însămânțeze niște convingeri greșite despre sine însuși cu care învață să trăiască („Despre mine nu se știe.”), acceptându-și parcă, încă de la bun început, soarta infamă. Destinul pare să aibă însă alte planuri cu el!

Pentru „Doggy” (așa cum era numit de către toți cei din jur), porecla din copilărie nu mai este doar umbra nefericirii lăsate să pălească în timp. Personajul Mariei Pilchin o transformă încet, dar sigur într-o nouă chemare spre necunoscut, o „aspirație a umanizării”. Astfel că această etichetare ajunge să depășească brusc limitele omului complet schimbat, acum asociat cu Doctor Dog, cel ce își pictează propria sa lume prin dragostea față de tovarășii necuvântători.

În plan secund, chiar dacă pare un personaj episodic, oarecum anexat cărții și nu propriu acesteia, se află mama lui Andrei. Disociată fiind de istorioara băiatului, aceasta este reprezentanta condiției de femeie emigrantă. Inițial, am vrut să o judec pentru că și-a părăsit copilul, apoi mi-am dat seama că nu e neapărat vina ei. Așa a crezut ea că face mai bine și, din cauza problemelor

economice, a dorit să apuce calea străinătății, pentru că doar în acest mod îi oferă un viitor mai bun fiului său. Aceasta mă face să cred că, pe lângă traumele maturității de care „ar fugi”, și ea a fost, la rândul ei, crescută de către părinți în același mod rece și indiferent.

Pentru prima dată, am înțeles factorul distructiv al emigrației când cineva mi-a mărturisit, cu tristețe în ochi, despre plecarea sa din mediul urban în cel rural, pentru că părinții acelei persoane se mută în altă țară, iar ea va trebui să locuiască în sat, la bunici. Atunci mi-am dat seama că povestea micului Andrei Mătăsaru nu este, din păcate, un caz izolat și fictiv. Prin asta trec zeci de copii din Republica Moldova care își văd părinții doar de sărbători, dacă au posibilitate. Iar trauma fundamentală a „singurătății” este una peste care nu toți pot trece.

Mie, în calitate de cititoare, această carte mi-a schimbat perspectiva asupra trecutului, prezentului și viitorului meu, oferindu-mi un teritoriu de refugiu în una din cele mai grele etape ale vieții mele: cea de regăsire și acceptare. Am înțeles că „imposibilul este pentru cei nedoritori”, după cum spune John Kates, căci un luptător adevărat va trece prin ploi și furtuni pentru împlinirea chemării existențiale. *Doggy* devine așadar, spre deosebire de *Rebela* Claudiei Partole (care este o confesiune pașnică, strict personală), VOCEA UNEI GENERAȚII.

Cel mai valoros lucru pe care l-am preluat din această carte este puterea exemplului. Chiar dacă viitorul băiatului părea compromis, acesta a reușit să-și transforme obstacolul într-o uriașă oportunitate de creștere și învățare. Trebuie să recunosc că am citit cartea plângând și râzând în același timp, realizând cât de norocoasă sunt că am familie, prieteni și profesori care mă susțin mereu în tot ceea ce fac. Acum ceva timp, cu puțin înainte de începutul noului an școlar, am luat o decizie care urma să-mi schimbe viața pentru totdeauna. Am hotărât să-mi schimb școala mai aproape de casă. Nu a fost ușor, căci însemna să pierd oamenii la care ținam foarte mult și, fiind o persoană în scaun rulant, nesiguranța era de o sută de ori mai covârșitoare. Cu toate acestea, în drumul meu, am norocul să întâlnesc în continuare Dascăli minunați. Această schimbare a fost una dintre cele mai bune pentru mine. Căci, deși a fost o adevărată provocare, datorită ei am reușit să-mi redescopăr „altfel” nemuritoare pasiune pentru Limba Română și să dezvolt una nouă – pentru Literatura universală, deoarece lucrurile din viața mea se întâmplă prin oameni frumoși!